

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vytauto g. 38, 41143 Biržai, tel./ faks. (8 450) 42 108, el. p. kontrolė@biržai.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188642518.

Biržų rajono savivaldybės merui
Biržų rajono savivaldybės tarybai
Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriui

AUDITO IŠVADA DĖL BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR TURTO NAUDOJIMO

2020 m. liepos 15 d. Nr. K9-2
Biržai

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Biržų rajono savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, Biržų rajono savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Biržų rajono savivaldybės konsoliduojamų subjektų grupės 2019 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2019 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus.

Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio

1. Viešojo sektoriaus subjektai, rengiantys žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkinį, veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos sąnaudas rodo pagal jų pobūdį. Savivaldybės administracija neteisingai parodo pagrindinės veiklos paprastojo remonto ir eksploatacijos sąnaudas bei kitų paslaugų sąnaudas. Savivaldybės konsoliduotame finansiniame ataskaitų rinkinyje duomenys apie minėtas sąnaudas pateikti netiksliai, o nustatytos klaidų sumos yra reikšmingos (ataskaitos 21–22 psl.).

2. Vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašų duomenys nesutampa su buhalterinės apskaitos duomenimis, inventORIZACIJA atlikta tik į apskaitą įtrauktam turtui, todėl nesant tikslios informacijos nebuvo užtikrinta tiksli ir tikra vietinės reikšmės kelių ir gatvių apskaita. Per 2019 m. buhalterinėje apskaitoje užpajamuota ir į ilgalaikio turto grupę „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ įtraukta tik 15 gatvių (ataskaitos 24–25 psl.).

3. Dalis Savivaldybėje esančių parkų ir skverų buhalterinėje apskaitoje neapskaityti. Savivaldybės vykdoma želdynų ir želdinių apsauga, priežiūra ir apskaita neatitinka nustatytų Želdynų įstatymo nuostatų (ataskaitos 25–26 psl.).

4. Savivaldybės administracijoje nėra nustatytos tvarkos ir nėra užtikrinama kontrolė, kad, pasibaigus projektams ar statybos darbams, būtų laiku perkeliamas turtas iš nebaigtos statybos į atitinkamą turto grupę (ataskaitos 26–27 psl.).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus

atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Besąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Mes atlikome Biržų rajono savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio auditą.

Mūsų nuomone, Biržų savivaldybės 2019 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Pagrindas pareikšti besąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto pagal Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų besąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Sąlyginė nuomonė dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

Mes atlikome Biržų rajono savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams 2019 metais auditą.

Mūsų nuomone, išskyrus mūsų išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams“ apibūdintų dalykų poveikį, Biržų savivaldybės konsoliduojamų subjektų grupė 2019 metais savivaldybės lėšas ir turtą valdė, naudojo, disponavo jais teisėtai ir naudojo įstatymų nustatytiems tikslams.

Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams

1. Ne visiems vietinės reikšmės keliams (gatvėms) atlikti kadastriniai matavimai ir ne visi keliai (gatvės) teisiškai įregistruoti (ataskaitos 24–25 psl.).

2. Dalis Savivaldybės parkų ir skverų želdinių neįteisinti (ataskaitos 25–26 psl.).

3. Biržų rajono savivaldybės ugdymo įstaigų darbo apmokėjimo sistemose nustatyti neatitikimai, nustatant mokytojų koeficientus pagal veiklos sudėtingumą ir valandas už profesinį tobulėjimą ir bendruomenines veiklas. Ne visos mokyklos turi nustatytus ir su mokyklos darbo taryba suderintus veiklų mokyklos bendruomenei planus (sąrašus), kuriuose būtų aiškių veiklų valandų paskirstymas. Taip pat nėra aišku, kaip vykdoma planuojamo skirti pasirinktai veiklai ir faktiškai išdirbto laiko kontrolė, nes to tvarkose nėra numatyta. Daugelyje ugdymo įstaigų bendruomeninių veiklų valandos nustatytos intervalais (ataskaitos 28–35 psl.).

4. Savivaldybės nekilnojamasis turtas valdomas nepakankamai efektyviai. Savivaldybė neturi tikslios informacijos apie turimą Savivaldybės nekilnojamąjį turtą, jo būklę ir poreikį Savivaldybės funkcijoms vykdyti. Ne visas nekilnojamasis turtas, daiktinės teisės ir juridiniai faktai įregistruoti Nekilnojamojo turto registre, ne po visu nekilnojamuoju turtu suformuota ir įteisinta žemė, nustatyta trūkumų turto apskaitoje (ataskaitos 35–39 psl.).

Auditą atlikome pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus. Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus

atsakomybė“. Esame nepriklausomi nuo audituojamo subjekto Savivaldybių kontrolierių profesinės etikos kodeksą ir įvykdėme kitus šiame kodekse nustatytus etikos reikalavimus.

Mes manome, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami pagrįsti mūsų sąlyginę nuomonę dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams.

Vadovybės atsakomybė už konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams

Biržų rajono savivaldybės administracijos direktorius yra atsakingas už savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio parengimą ir teisingą pateikimą pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą, už savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina parengti finansines ir biudžeto vykdymo ataskaitas be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos ir užtikrinti teisėtą lėšų ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais ir naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Asignavimų valdytojai yra atsakingi už biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio teisingą parengimą ir pateikimą, Savivaldybės biudžeto ir turto valdymą, naudojimą ir disponavimą jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams.

Už finansinių ataskaitų rinkinių sudarymą ir pateikimą teisės aktų nustatyta tvarka atsakingi Savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų vadovai.

Auditoriaus atsakomybė

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, kad Biržų rajono savivaldybės 2019 metų konsoliduotosios finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas, disponuojamas jais teisėtai ir naudojamas įstatymų nustatytiems tikslams, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas – tai aukšto lygio užtikrinimas, o ne garantija, kad reikšmingą iškraipymą, jeigu jis yra, visada galima nustatyti per auditą, kuris atliekamas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus. Iškraipymai, kurie gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos, laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ir biudžeto vykdymo ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus, viso audito metu priėmėme profesinius sprendimus ir laikėmės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- nustatėme ir įvertinome konsoliduotųjų finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidų riziką, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidų neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidingas aiškinimas arba vidaus kontrolių nepaisymas;
- supratome su auditu susijusią vidaus kontrolę, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie subjekto vidaus kontrolės efektyvumą;
- įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumą;
- įvertinome bendrą konsoliduotųjų finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar konsoliduotosiose finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją;

- surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų apie subjektų finansinę informaciją ar veiklą grupėje, kad galėtume pareikšti nuomonę apie grupės konsoliduotas finansines ataskaitas. Atsakome už vadovavimą auditui, jo priežiūrą ir atlikimą. Tik mes atsakome už pareikštą mūsų nuomonę apie auditą;

- įvertinome lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, teisės aktų ar kitų dokumentų (sutarčių ir kt.) reikalavimų laikymąsi, atsižvelgėme į galinčias kilti rizikas, susijusias su šių reikalavimų nesilaikymu, suplanavome ir atlikome procedūras kaip atsaką į tokias rizikas ir surinkome pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti.

Mes, be visų kitų dalykų, informavome už valdymą atsakingus asmenis dėl audito apimties ir atlikimo laiko bei reikšmingų audito pastebėjimų, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Audito išvadą teikiame kartu su audito ataskaita.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė